

Aan de burgemeester van Horst aan de Maas Ryan Palmen
p/a postbus 6005
5961 AA Horst

Horst, 1 mei 2021

Betreft: verzoek om raadsbesluit voor te dragen aan Kroon ter vernietiging

Geachte burgemeester, geachte heer Palmen,

Zoals de SP-fractie in de gemeenteraadsvergadering van 20 april jl. heeft aangegeven, is zij van mening dat VVD-gemeenteraadslid Yvonne Douven met betrekking tot het voorstel van uw college inzake het Paraplubestemmingsplan zich had dienen te onthouden van stemming in verband met het persoonlijke belang dat aan de orde is. De partner van Yvonne Douven biedt huisvesting aan arbeidsmigranten en uit dien hoofde is er ons inziens sprake van dat persoonlijke belang. Door tóch mee te stemmen is ons inziens sprake van op zijn minst de schijn van belangenverstrengeling. En daarmee is de integriteit van het betreffende raadslid aan de orde.

De SP heeft in de betreffende raadsvergadering aangekondigd het raadsbesluit, waarbij Yvonne Douven ons inziens zich had dienen te onthouden van stemming, ter vernietiging voor te dragen aan de Kroon. Daarbij willen wij de procedure, zoals aangegeven in artikel 268 Gemeentewet, zorgvuldig volgen.

In eerste instantie dient u als burgemeester – conform artikel 268 Gemeentewet – indien nodig een besluit voor te dragen voor vernietiging. Indien u dat niet doet, kan de fractie zelf het besluit ter vernietiging voordragen aan de Kroon. Om die reden verzoeken wij u – in dit stadium – het initiatief te nemen om het besluit van de gemeenteraad betreffende het paraplubestemmingsplan 2021 voor te dragen voor vernietiging.

Er is ook een andere reden dat wij in eerste instantie u aanspreken met het verzoek het bedoelde raadsbesluit voor te dragen voor vernietiging. In artikel 170 lid 2 Gemeentewet wordt gesteld dat de burgemeester de bestuurlijke integriteit van de gemeente bevordert. In die zin bent u de bewaker van het integer handelen door het gemeentebestuur en de leden van dat gemeentebestuur, inclusief de individuele raadsleden. En ons inziens is die integriteit in deze kwestie aan die orde.

In het boekje “De rechtspositie van decentrale politieke ambtsdragers, editie 2020” staat op bladzijde 92 dat het voor kan komen dat een lid van de gemeenteraad van mening is dat hij/zij niet aan de beraadslagingen deel kan nemen, omdat zijn persoonlijke belang wordt geraakt of dat een op zich niet verboden functie of nevenbetrekking hem/haar belemmert objectief aan het besluitvormingsproces deel te nemen. In principe – zo wordt hier gesteld – bepaalt het raadslid zélf of hij/zij – bij een persoonlijk belang – wel of niet deelneemt aan de

beraadslaging. Maar elke burger mag van zijn bestuurders, inclusief de raadsleden, verwachten dat ze integer handelen. En de oud-minister van Binnenlandse Zaken, mevrouw Dales, heeft op dit punt ons inziens terecht geconcludeerd dat “een beetje integriteit” niet bestaat. Bij Yvonne Douven is in dit geval sprake van een “persoonlijk belang” en daarom is zij niet in staat objectief – ook al zou dat wél haar intentie zijn – deel te nemen aan het besluitvormingsproces.

CDA-raadslid Henk Weijs constateerde naar aanleiding van de inbreng van Yvonne Douven in het debat over het paraplubestemmingsplan ons inziens terecht, dat “het algemeen belang dat mevrouw Douven zegt te dienen, (..) niet duidelijk naar voren (kwam) uit haar bijdrage”. Vervolgens verwees hij naar de eigen afweging die Yvonne Douven moest maken betreffende wel of niet deelnemen aan het besluitvormingsproces. Op zich komt dat overeen met hetgeen hiervoor geciteerd is uit het boekje “De rechtspositie van decentrale politieke ambtsdragers”.

Maar er zijn ons inziens ook andere overwegingen die een rol spelen bij de beoordeling of er wel of niet deelgenomen kan worden aan stemmingen over voorstellen, waarbij een “persoonlijk belang” aan de orde is. Dát er sprake is van een “persoonlijk belang”, wordt door Yvonne Douven niet ontkend. Sterker nog, bij aanvang van de bespreking van het betreffende agendapunt benadrukte Yvonne Douven zelf nog eens haar persoonlijk belang door haar woorden “Ik heb namelijk ook nog een andere betrokkenheid op dit thema”. Maar voor alle duidelijkheid: of Yvonne Douven nu wel of niet erkent dat er sprake is van een persoonlijk belang moet opgemerkt worden dat haar partner arbeidsmigranten huisvest en dat het paraplubestemmingsplan toeziet op de huisvesting van arbeidsmigranten en de relatie daartussen maakt dat er sprake is van een “persoonlijk belang”.

In navolgende gaan we in op de argumenten die dienen te leiden tot de conclusie dat Yvonne Douven niet deel had moeten nemen aan de stemming met betrekking tot het voorliggende voorstel.

Het is – in ieder geval in het verleden – een ongeschreven regel dat indien er sprake is van “persoonlijk belang” het betreffende raadslid zich terugtrok uit de vergadering en zodoende niet deelnam aan de beraadslagingen en/of de stemmingen. In die zin is de opmerking van de griffier in Dagblad De Limburger d.d. 22 april 2021 (“Een raadslid moet te allen tijde stemmen, tenzij dat vanwege persoonlijk belang niet kan”) wellicht ook te verstaan.

Daarnaast hebben raadsleden eerder ook consequenties getrokken uit hun wens om (de schijn van) belangenverstremgeling te voorkomen. Een nog recent voorbeeld is CDA-raadslid Jenniskens die voorzitter was van een vereniging en besloot om dat voorzitterschap op te zeggen, om die schijn van belangenverstremgeling te voorkomen.

De gemeente Horst aan de Maas heeft ook een gedragscode voor bestuurders (behorende bij het raadsbesluit d.d. 8 oktober 2019), waar Yvonne Douven toentertijd mee heeft ingestemd. Deze gedragscode is richtsnoer voor het handelen van individuele politieke

ambtsdragers en heeft tot doel hen te ondersteunen bij de invulling van hun verantwoordelijkheid voor de integriteit van het openbaar bestuur. Tegelijkertijd wordt in de gedragscode opgemerkt dat het niet naleven van de gedragscode geen rechtsgevolgen heeft voor de betrokken individuele ambtsdrager, maar dat deze niet vrijblijvend is. Volksvertegenwoordigers kunnen daarop worden aangesproken – wat in de raadsvergadering van 20 april jl. ook is gebeurd – en zij dienen zich over de naleving ervan te verantwoorden. Het niet nakomen van de gedragscode kan dus wel onderdeel worden van politiek debat en politieke gevolgen hebben. Zoals in de gedragscode terecht wordt gesteld is integriteit een thema dat betekenis krijgt in het handelen. Daarom dient het handelen van politieke ambtsdragers regelmatig onderwerp van gesprek te zijn.

In artikel 2.4 lid 2 Algemene Wet Bestuursrecht staat dat het bestuursorgaan er tegen waakt dat tot het bestuursorgaan behorende of daarvoor werkzame personen die een persoonlijk belang bij een besluit hebben, de besluitvorming beïnvloeden.

Wat de SP betreft is het van belang om – ter voorkoming van een cultuur waarin “integriteit” van medebestuurders niet meer als een intrinsiek gevoelde waarde ervaren wordt – als integriteit in twijfel kan worden getrokken medebestuurders daarop aangesproken worden. Dat dient u als burgemeester zeker te doen, expliciet vanuit uw wettelijke taak om de integriteit te bewaken. Maar dat volgt ook uit de voor het bestuursorgaan geldende gedragscode en de Algemene Wet Bestuursrecht (zoals hiervoor aangehaald).

In de toelichting op de gedragscode wordt ingegaan op het voorkomen van belangenverstremming. Daarin wordt – vanuit het wettelijk kader – aangegeven dat een lid van de volksvertegenwoordiging niet deelneemt aan de **stemming**¹ over “een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk² persoonlijk aangaat”. In een voorstel tot afspraak aan het presidium d.d. 16 maart 2020 – die betrekking heeft op het voorstel tot wijziging van het reglement van orde over de positie van burgerraadsleden die gebruik maken van het burgerpodium – wordt expliciet verwezen naar deze toelichting op de gedragscode. In het voorstel staat dat een (burger)raadslid niet deelneemt aan een beraadslaging over een aangelegenheid die hem of haar rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat. Yvonne Douven heeft in de gemeenteraad ingestemd met dit voorstel en het komt ons voor dat zij zich daar dan ook aan geconformeerd heeft.

In het eerder aangehaalde artikel in Dagblad De Limburger d.d. 22 april jl. wordt de griffier geciteerd met de opmerking “dat de kans op vernietiging van het besluit erg klein is. Pas als de stem van Douven doorslaggevend was geweest voor het al dan niet doorgaan van het parapluplan, zou Den Haag stappen overwegen, denkt de griffier”. Bij voorbaat is het van

---

¹ De accentuering van dit woord door het in vet af te drukken is van de schrijver van deze brief, om te benadrukken dat het in de gedragscode uitdrukkelijk gaat om de “stemming” en het is juist de deelname van Yvonne Douven aan die stemming, die ons inziens rechtvaardigt dat het besluit van de raad ter vernietiging voorgedragen dient te worden aan de Kroon.

² Volgens het woordenboek betekent ‘middellijk’: “Impliciet, indirect, langs een omweg, niet rechtstreeks of zijdelings”. En juist daarvan is sprake in deze kwestie, waarbij het betrokken raadslid Yvonne Douven een partner heeft die inkomen verwerft met onder andere het huisvesten van arbeidsmigranten.

belang aan te geven dat het ons inziens onjuist is te stellen dat het in de beoordeling uitmaakt of een stem wel of niet doorslaggevend is geweest bij het wel of niet aannemen van het voorstel door de gemeenteraad. Immers kan – indien een stem door een raadslid met een persoonlijk belang bij een ander voorstel wel doorslaggevend is en besloten wordt om die reden het besluit ter vernietiging voor te leggen aan de Kroon – met recht gesteld worden, dat eerder wel meestemmen geen gevolg heeft gehad. Nu accepteren van het handelen van Yvonne Douven schept in dat geval een precedent als in de toekomst een stem uitgebracht wordt, die wél doorslaggevend is.

Overigens had het plan - ook als de fractievoorzitter van de VVD, Yvonne Douven, niet had gestemd – met een ruime meerderheid de eindstreep gehaald, aldus de griffier in het eerder aangehaalde artikel in De Limburger. Als dat een valide redenering zou zijn – waar de SP het overigens niet mee eens is, want je kunt altijd de vraag stellen welke stem op welk moment doorslaggevend is – dan zou het nog meer voor de hand hebben gelegen dat Yvonne Douven zich onthouden had van stemming. Haar stem deed er – in de redenering van de griffier – toch niet toe. In die zin zou het wél meestemmen van Yvonne Douven gezien kunnen worden als een provocatie ten opzichte van de overige raadsleden. De SP denkt dat dat niet het geval was. De SP denkt dat de VVD in het algemeen en Yvonne Douven in deze kwestie in het bijzonder – van mening is dat haar stem er toe deed. Dat is namelijk de reden waarom je als raadslid deel wilt uitmaken van het gemeentebestuur. Je stem doet er toe!

Het is om de hiervoor gemotiveerde redenen waarom wij u dringend verzoeken om het raadsbesluit inzake het paraplubestemmingsplan 2021 voor te dragen voor vernietiging bij de Kroon. Ons inziens is er sprake van strijd met het recht (als hiervoor omschreven) en strijd met het algemeen belang. Wat dat laatste betreft gaat het er om dat – zoals geformuleerd in de gedragscode die beschouwd kan worden als een beleidsmatig argument – in een democratische rechtsstaat een ieder zich dient te houden aan de wetten en regels die op democratische wijze zijn vastgesteld. Zonder dat zal het vertrouwen in de democratische rechtsstaat worden ondermijnd en het draagvlak voor de naleving van de wetten en regels verdwijnen.

Tot slot hebben wij nog een vraag die het eerder aangehaalde artikel in De Limburger bij de SP oproept. In het artikel wordt door de griffier gesteld dat integriteitskwesties constant met raadsleden besproken worden. Vanuit de SP-fractie weten we dat de griffier het SP-burgerraadslid Paul Geurts regelmatig aangesproken heeft op de vermeende belangenverstrengeling op momenten dat hij een SP-raadslid in de voorbereidende raadsvergadering wilde vervangen of wanneer hij deel wilde nemen aan een kennismaking van de gemeenteraad met de regionale Adviesraad Arbeidsmigranten. Inmiddels is uit de uitspraak van de Minister van Binnenlandse Zaken gebleken dat de inschatting van de griffier op dit punt onjuist was. De minister stelde dat het begrip “persoonlijk belang” in Horst aan de Maas een andere invulling had gekregen – in de casus Geurts – dat volgt uit de gemeentewet, de Algemene Wet Bestuursrecht en de jurisprudentie hieromtrent. Nu het in de kwestie Douven wél uitdrukkelijk gaat om “persoonlijk belang” en gezien de uitspraak van de griffier in De Limburger en de benadering door de griffier van burgerraadslid Geurts op dit punt is de vraag of hij – of u als voorzitter van de gemeenteraad en burgemeester die expliciet belast is met het bewaken van de integriteit – op enig moment Yvonne Douven

heeft aangesproken op de (schijn van) belangenverstrengeling die zij wekte door wél deel te nemen aan de stemming met betrekking tot het paraplubestemmingsplan 2021.

In afwachting van een spoedige reactie uwerzijds,

Met vriendelijke groet,

Namens de SP-fractie in de gemeenteraad van Horst aan de Maas

Sonja van Giersbergen

Cc: Raadslid Douven, overige raadsleden, griffie, media